VIII. évfolyam. Ujvidék, 1912. március 14. csütörtök. 21. szám.

Előfizetési árak és helyben vidéken
Egy évre . . 12 korona
Félévre . . . 6 korona
Negyedév . . . 3 korona
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék.
Petőfi-utca 47. szám,
ahova a lap szellemi s anyagi részét illető közlemények küldendők

Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Március 15.

A mindennapi megélhetésért folytatott nehéz küzdelmek közepette szinte jóleső tudattal és megnyugvással állunk meg a régi dicső mult emlékeinél, hogy azokból erőt, bátorságot és lelkesedést meritsünk a további harcra.

Március idusa, a *szabadság, egyenlőség* és *testvériség* megszületésének immár 64-ik évfordulója megállani késztet, hogy magunkba szállva, lelkünk felemelkedjék abba a magasba, ahová a nap nagy hőseit a késő utódok kegyelete és a történelem emlékezete emelte.

Hősök voltak, a szó legszorosabb értelmében a márciusi lelkes ifjak, akik leoldották magyar nemzetük kezeiről a bilincseket, felszabaditották a szellemet és testvérré, egyenlővé tették e haza minden fiát.

Kegyelettel és hálatelten tekintünk a március 15-ik szabadság hős ifjaira, akiknek a nép feltámadását, a szabadság hajnalhasadtát köszönjük.

A szabadság az emberi élet legdrágább kincse, egyuttal legkényesebb ajándéka is, melyet nemcsak az erőszak durva szélviharja pusztithat el, hanem a visszaélés is. Nemcsak előny, de sulyos kötelesség is: a jóság, az erény, a munka és szeretet kötelessége.

A szabadsag nemcsak ad, hanem kér és kötelez is. Adománya: a jog, melyet tartozunk minden körülmények között megőrizni s amelyért cserébe erőnk minden oldalu kifejtésére vagyunk kötelezve és kötelezve a szeretetre.

Március 15-én szállott alá a szabadság angyala, hogy szétossza e földön a jog adományát, a törvény áldását és hogy mindezért cserébe kérjen önfeláldozást, jóságot, szeretetet és nemesszivűséget.

A szabadság eszméjének tulajdonságaiból folyólag, egyenlők vagyunk mindannyian és testvérek: közös, édes magyar hazánk gyermekei.

A jog áldásából s a törvény védelméből mindenkinek egyenlő rész jut, mert nincs e hazának mostoha gyermeke egyetlen egy sem.

Ha biborban születtünk, avagy rongyokban, ha bármely nyelven beszélünk is és bármiféle vallás szertartása szerint imádjuk Istenünket: a haza nem tesz, nem ismer különbséget, mert mindnyájunknak édesanyja ő.

Mikor apáink 64 évvel ezelőtt nemes lelkesedésük tüzével, merész tetterejükkel kibontották a szabadság, egyenlőség, testvériség lobogóját s megesküdtek a nagy dalos szavára, hogy *rabok többé nem lesznek,* nagy és sulyos kötelezettséget is raktak vállainkra: e nagy vivmányok megőrzését. Ezt pedig ugy teljesithetjük, ha bevisszük munkánkba lelkesedésünk tüzét, igazságérzetünket, az erény ama munkás és nagyratörő szeretetét, mely nélkül a szabadság csak szabadosság, az egyenlőség lesülyedés és a testvériség csak cimboraság lehet.

Miként ama örökké emlékezetes márciusi napokban *talpra* állott a *magyar*; miként a márciusi ifjak lelkét igaz honszeretet hevitette: tegyünk fogadalmat e szent napon, hogy tettre kész honszeretet tölti be a mi lelkünket is és e honszeretettől áthatva talpra állunk a haza védelmében s a kapott szabadságért, törvénybiztositotta jogokért tartozó kötelességűnkről soha nem feledkezünk meg. Legyünk egyek, legyünk egyenlők és testvérek a haza szeretetében s akkor nincs erő, nincs hatalom, mely a magyar nemzetet szabadságától megfosztani merészelné vagy csak csökkenteni is képes lenne.

A márciusi ifjak által ültetett szabadság-fát ápoljuk minden erőnktől telhetőleg s akkor érett, nemes gyümölcse sem fog elmaradhatni.

Rendkivüli közgyülés.

Megrendelt bizalom Támasztják a halottat.

Aki tudja, mikép készülnek, hogyan erednek holmi tüntető bizalomnyilatkozatok, kellő értékét is bizonyára ismeri ezeknek. Az ilyen bizalom-szállitások rendszerint megrendelésre történnek, tehát nem csoda, hogy Ujvidék is a jelenleg uralmon és többségben levő mungó-párt kormányzata

TÁRCA.

Fogságban.

— Kép a szabadságharc idejéről. —

Éjfél volt. Az osztrák fegyházban nyomasztó csend uralkodott, melyet csak a föl s alájáró éjjeli őr egyhangú léptei törtek meg. A cellak vasrácsos nyilasai félelmetesen meredtek ki a félhomályban úszó rideg folyosóra. Ezeken pislogatott néha be az őr és ilyenkor mintha a halál szeme lövelt volna be a börtönlakók sirboltjába.

Csak a felügyelő szobájában volt teljes világosság. Két férfi ült ott szemben egymással az asztalnál, miközben meredt szemmel vizsgálgattak az előttük kiterjesztett papiroson. Ez a felügyelő volt és segéde. Irónnal jegyezgették meg azoknak neveit a jegyzéken, akiknek másnap törvény elé kell állaniok.

Klirr . . . klirr . . .

„Ah ismét?“ — kiáltá fennhangon a felügyelő és eldobta kezéből az irónt.

„Mi az!“ — kérdé a társa.

„Egy uj fogoly, aki már pár nap óta rettenetesen kinoz borzalmas láncesörtetésével.“

„És miért csap ily lármát?“

„Tudom is én? Szünet nélkül mozgolódik ketrecében a kutya magyar és nem hagy békét nekem. Az ördög vigye el ezt a szolgálatot,“ — és öklével hatalmasat csapott az asztalra — „oly sok éve itt vagyok már és nem tudok hozzászokni ehhez a csörömpöléshez.“

Klirr . . . klirr . . .

Ujból fölhangzott a visszataszitó lárma. Ezuttal hangosabban, áthatóbban.

„Nem birom — orditott a felügyelő — nem birom ezt a zajt elviselni A mult éjjel sem zártam le szempilláimat e miatt az átkos csörrenés miatt.

A segéd nevetni kezdett.

„Mért nevetsz?“

„Már mért ne nevetnék? Vajjon nem nevetne e még a sült csirke is, ha azt mondanák neki, hogy a farkas fél a bárány bégetésétől? Mire volt ez a harag és nyugtalanság? Némitsd el a fiókot?

„Azt ugyan könnyü mondani. De hát miként hallgattassam el?“

„Parancsold meg neki, hogy aludjék?“

„És ha nem alszik?“

„Akkor altasd el. Vajjon nincs rá eszközöd? Ugyan mire valók ezek itt la?“ — A segéd a falon függő erős istrángra mutatott, melynek végére vasgolyók voltak alkalmazva. Ő ugyanis csak nemrég foglalta el állását. Kiritt a szeméből a pokoli buzgalom, hogy kegyetlenségekre vetemedjék.

Klirr . . . klirr . . . hangzott ujra a rozsdás bilincs irtózatotkeltő csörrenése

A felügyelő kissé gondolkozott. Ajkába harapott és kiment. Odalépett a cellaajtóhoz, ahonnét az a kiállhatatlan zaj hangzott, kinyitotta a rácsot és beorditotta: „Te kutya, mért nem viselkedsz nyugodtabban.“

Nem teszek én semmit sem — hangzott belülről a válasz.

Mit csörömpölsz szakadatlanul? Ti adtátok e láncokat, amelyek egymáshoz ütődnek. Miért mozgolódsz szüntelenül, hogy csörömpöljenek.

De hát mit tegyek egyebet?

Aludj, nyugodj, azt mondom, mert különben . . . . . A felügyelő elhallgatott.

Aludjál, azt könnyü mondani, — gondolá a fogoly. Ámde alhatik-e nyugodtan a szerencsétlen szabadságharcos, akit elevenen e sirba sülyesztettek, ahol vele virrasztanak hazájának évszázados fájdalmai, sebei, könnyei és sóhajai?

A szabadsághős keble olyan volt, mint egy vulkán. Feje gondolattenger, a börtönszük, a bilincs nehéz

De ez a bilincscsörrenés nem volt más, mint az erőszak rémitő győzelmi dala, amely eddig a világ kezdetétől fogva mindenütt hangzott a sötét, rideg kőbolthajtások alatt, ahol a szabadságért epedő szivekkel együtt sok hazának függetlensége sorvadt el.

Igy volt ez a fogoly is és ezért nem birt aludni.

A felügyelő eltávozott, a fogoly azonban egy pillanatig még állva maradt, eltünődött s azután ujra megmozdult. A börtön szűk volt és nem birt benne járni. Próbálkozott a fal mellett pár lépést tenni, ám a bilincsek csörögtek és a néma sötétségbe ujból riasztóan hangzott ki: klirr klirr . . . .

Régóta itt van már ez a semmirekellő? kérdé a segéd a felügyelőtől, midőn ez a szobába visszatért.

Csak három nap előtt fogták el a Duna mellett. A legveszedelmesebb forradalmárokhoz tartozik. Úgy hiszem, valami lappang a dologban; de hát senki sem tudja, honnan való

alatt beugrott és eleget tett a felsőbb meghagyásnak, parancsnak. Csodaszámba megy azonban, hogy egy csufosan megbukott kormányelnöknek liferálják ezt a minden érték nélküli, megrendelt portékát, annak a Khuennek, akinek nevét nem nagy kegyelettel és tisztelettel emlitik Horvátországban, aki első miniszterelnökségét nem nagy dicsőséggel vitte, akit ezután beh csunyán lenéztek és kinéztek a szabadelvű pártból s aki teljesen párt nélkül lépett ezuttal a kormányelnöki székbe s a *nemzetinek* igért munkából semmit sem adott. No de a mai rendszer és korrupt állapotok mellett minden lehetséges, még az is, hogy a mai többség ma-holnap annak is tapsolni kész, akit ma lehurrog, lekicsinyei és semmibe sem vesz. Ja de a hatalom! melynek árnyában sütkérezni oly jól esik!

Matkovits Béla főispán 40 biz. tag kérelmére hivta össze e hó 12-re a rendkivüli közgyülést, melynek napirendjét egyetlen egy tárgy képezte: állásfoglalás Khuen mellett. Dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő és tvh. biz. tag szólalt fel elsőnek és hosszas beszédben indokolta meg határozati javaslatát. Beszédének egész tenorja, tartalma gróf Khuen miniszterelnök dicsőitése, egekig magasztalása volt, természetesen a Justh-párt törekvéseinek ostorozása és a sárga földig való leszólása mellett. Beszédét a munkapártiak nem egyszer éljenzéssel szakitották meg, mig az ellenzék részéről nem maradtak el a találó megjegyzések és közbeszólások. Benyujtott határozati javaslata értelmében mondja ki Ujvidék törvh. bizottsága, hogy változatlanul legteljesebb bizalommal viseltetik gróf Khuen iránt és sajnálattal, aggodalommal látja lemondását, mert veszélyeztetve látja a véderőreformnak a trón és haza érdekeit egyaránt szolgáló megoldási módját, veszélyeztetve a két évi katonai szolgálatot s egyéb üdvös szociális intézményeit és kárhoztatja a kisebbségi erőszakot, mely ezeknek és a demokratikus, liberális választó reform megvalósitásának utját állja.

Dr. Lusztig Nándor őszintén bevallja, hogy kellemetlen érzéssel lépett a közgy. terembe, midőn azt látja, hogy e terem, mely a város kulturális és gazdasági kérdéseit megvitatni van hivatva, ismét politikai harcok szinterévé vált, ugy érzi magát, mintha egy uj modern operettere jött volna; bár libbrettója mit sem ér, hitte, hogy a dallam, mely a szöveget kiséri, ki fogja engesztelni. Azt remélte, hogy a határozati javaslat megindokolása azon körök elleni támadásokat fog tartalmazni, melyek Khuen bukását előidézték. Ehelyett a függetlenségi pártot érte a támadás, ámde e támadás arról győzi meg, hogy helyes uton jár a pártja s hogy kitartunk, egyben sajnalattal állapitja meg, hogy a véderőjavaslatot ép azok a körök tették lehetetlenné, amelyek ellen Justh és pártja küzdött. Ha az indokolás legalább annak látszatát kelti, hogy a munkapárt a bécsi körök ellen tiltakozik, talán mindnyájan elfogadták volna a határozati javaslatot, no de a látszat sem komoly küzdelem, mert csak egy esekély kisebbséggel, gyengékkel szemben folyt. A magyar nemzet évtizedek óta folyó közdelmek árán sem rendelkezik magyar hadsereggel s elhárithatlan akadályok teszik lehetetlenné az önálló berendezkedést, az önnálló bank és vámterület létesitését, tehát nem a mostani kormány buktatásánál mutatkozó mostani tünet példátlan. Miután még tényekkel bizonyitja, hogy a Khuen-kormány nem képviselte a nemzetet kellő sulylyal, de a jelenlegi választói rendszer mellett összeállitott képviselőház nem is képviselheti a nemzetet s minthogy a határozati javaslat a függetlenségi párt rosszalását tartalmazza, ahelyett, hogy a közvéleményt uraló nézetet és felfogást juttatta volna kifejezésre, azt visszautasitja és pártja nevében is határozati javaslatot nyujt be: mondja ki a tvh. bizottság, hogy csak olyan kormányt támogat, mely az áttalános, egyenlő, titkos, községenkinti választójog törvénybeiktatását elsősorban teljesitendő feladatnak tekinti és a véderőreformot az uj választójog alapján összeülő képviselőház elé utalja.

Még Molnár Hugó szólalt fel, aki nem fukarkodva a függetlenségi kisebbség elleni kirohanásokkal, pártolja Dr. Szlezák hat. javaslatát.

Elnöklő főispán ezek után szavazásra bocsátja a kérdést s mint előreláthető volt, a nagy többség elfogadta. 52 munkapárti állott fel a javaslat mellett, ezek közt 15 tanácstag és 9 ujradikális (csak ily kevesen jelentek meg). Ellene szavaztak 7-en: Dr. Lusztig, Gály, Irsay, Geissler, Krón Richárd, Ludvig és Dr. Adamovich István.

Az ujvidéki nemzeti munkapárt tehát fényes diadalt aratott, Khuen dicsősége és nagysága pedig ennek révén legalább 1 kilóval megszaporodott — váljék egészségükre! azzal, hogy akár muszájból, *„megfontolás nélkül,“* akár megyőződésből szavaztak, mungóék szava éppen nem fejezi ki a közvélemény, a polgárság zömének hangulatát s érzelmeit.

HIREK.

Márc. 15. A szabadság ünnepének holnapi évfordulóján r. 9 órakor az összes templomokban ünnepi istentisztelet tartatik, utána felvonulás Kovács vigadótermébe. Az ünnepélyt a himnusz vezeti be, mit Császár Gyula főgim. tanár ünnepi beszéde, majd Dr. Pethő Tibor szavalata — Nemzeti Dal követ. Ekkor az iskolák egyesült ünnepélye s végül a Szózat, melyet az ifjusági énekkar s a közönség énekel.

Az ujvidéki jódos fürdő részvénytársaság. Amint az olvasóközönség bizonyára lapunk mult számából megelégedéssel konstatálta, hogy a városi törvényhatósági bizottság március hó 7-én tartott közgyülésén az ujvidéki jódos gyógyfürdő szerződését 30 évre meghosszabbitotta és ezzel lehetővé tette, hogy a fürdővállalat, amely eddig is országos hirre tett szert és kiváló, nagy gyógyitó hatásánál fogva a szenvedő emberiségnek megbecsülhetetlen jóltevője volt, egy tőkeerős részvénytársasággá alakuljon, amely

---

Vajjon fölakasztják-e?

Hogyne, ha a törvény itélete meglesz. De ki is lehet ez az ember? . . .

Elhallgattak. Ez nem alkalmas téma a társalgásra. A gonosztettekről inkább csak elgondolkozni szokás, mintsem sokat beszélni.

A hallgatást megint megtörte a láncok csörrenése.

No várj holnapig, gazember — mormogta a felügyelő. No várj csak. . . .

A segéd fölállt, jóéjszakát köszönt és kiment.

A börtönben ujra csend lett, csak néha néha hangzott föl a borzadalmat keltő: klirr . . klirr . . .

Megvirradott. Elérkezett az óra, mikor a foglyoknak a reggelit szokták kiosztani.

„No most örökre elalszol, kutya“ — mormolta a felügyelő, aki egy csészével éppen a nyugtalan börtönlakó cellája felé tartott. Kinyitotta az ajtót, belépett és a földre tette a zavaros folyadékkal telt csészét.

A fogoly még aludt s azért óvatosan kiment. Ujra bezárta az ajtót, de nem távozott el, illetve — nem birt eltávozni. Határozatlan, erős érzelem szögezte le egy helyre. Szemét a kis ajtórésre tette és mereven bámult, de anélkül, hogy szemét el tudta volna venni. A fogoly megjelenése szép és fönséges volt. Széles, nyilt homloka tiszta volt és nemes, mint az abban rejtőző gondolatok; az egész alak bizonyos tekintetben lebilincselte a felügyelőt. Mintegy vallásos, szentfélelem fogta el szivét. Igyekezett érzelmét visszatartani. Nem, nem . . . nem sajnálja őt. Most lassan fölkel, majd közeledik az ételhez, egy, két kanállal . . . s a méreg megteszi hatását.

Ezentul majd nyugton alhatik — gondolá a felügyelő. De hát miért is vesztegel ő még itt, miért nem távozik? Azt ő maga sem tudta és nem is akart fölötte gondolkozni. Sőt azzal áltatta magát, hogy nem másért marad itt, mint hogy lesse a halál pillanatát és gyönyörködjék a haldokló sóhajaiban és végtusáiban . . .

Csalatkozott.

Most megmozdult a fogoly, kidörzsölte szeméből az álmot. Fölegyenesedve körültekintett. Csodálatos! A felügyelő remegni kezd, térdei megrogyva összeverődnek. Hát ez az a bátorság, melylyel a gyilkosságon gyönyörködni akar? Hazugság! De hát nem mérgezett ő már meg másokat?

A fogoly megmozdult és ujra hallatta a régi csörrenést, de a felügyelő ezuttal nem haragudott. Iszonyodni kezdett. Miért? Talán mert ma mérgezi meg tulajdon kezével az első áldozatot? Csak azért! A többieket eddig csak az ő parancsára némitották el.

A fogoly közeledett a csészéhez. A fölügyelő követte minden mozdulatát. Lábai inogtak és az ajtóhoz düleszkedett, hogy el ne essék. Most az áldozat a kanalat teljes nyugalommal a kezébe vette. A felügyelő nem birta tovább a pillanatot elviselni. Vissza akart húzódni, de nem birt. Torka kiszárad . . . Ugyan mit ártott valaha életében ez a derék, tisztességes ember? Ez a fönséges jelenség, azok a csodásan lángoló szemek? Ez az ifju élet az ő keze által hervadjon el? Mivel érdemelte az meg, hogy alávaló, undok módon, méreggel némitsa el egy szabadságharcos szive dobbanását?!

A fogoly mintegy sejtette a küzdelmet, amely a felügyelő keblén most végbe ment. De okát nem tudta. Vette a kanalat, bele mártotta a folyadékba, ajkához emelte . . . de ebben a pillanatban felpattant az ajtó és a felügyelő acél karjával kapta el kezét és harsányan kiáltá: Megállj, megállj!

Arckifejezése rettenetes volt. A fogoly csodálkozva nézett az erős férfiura.

„Megállj!“ kiáltá ujra a fölügyelő. Lélekzete akadozott, mintha fulladoznék. „Nem bánom, csörgesd csak láncaidat tovább, amint tetszik, de várj csak, ezt az ételt meg ne edd . . . Nem tehetem . . .“ És kiragadta a fogoly kezéből az edényt és a kanalat, kirohant és becsapta maga után az ajtót.

A fogoly megérté őt. Arcán csendes mosoly lebbent el, mint az esti pir szomorú csillogása. Örült. — Itt e rideg boltivek alatt, rozsdás bilincseiben ma győztes lett . .

A tény pedig az: hogy a felügyelő vérbeli osztrák volt, a segédje pedig, ki a gyilkosságot ajánlotta, renegát magyar, annak a szabadsághősnek egykori jóbarátja.

Mert hát ilyen idők jártak akkoron.

B.

egy diszes szálloda épület, gyógyterem, a fürdő nagyobbitása által, az Orient-ásványviz kutvállalat töltőhelyiségének és pincéinek nagyobbitásával, a vállalal kiterjesztésével, egy oly nagyszabásu vállalat létesitését fogja eredményezni, amely mindenképpen méltó lesz e rohamosan fejlődő városhoz. Az ujvidéki jódos gyógyfürdő a várossal kötött 30 éves szerződés értelmében a legközelebbi napokban részvénytársasággá fog átalakulni és tekintettel arra, hogy a részvénytársaság az „Ujvidéki Takarékpénztár" egise alatt alakul meg és fog müködni, már ez a körülmény is elég garancia arra, hogy a vállalat mindenképpen kitünően prosperáljon. A részvénytőke nagy része, amint értesülünk, biztositva van és a részvénytársaság megalakulása a közel napok kérdése. Ugy hisszük, általános örömmel fog találkozni az a körülmény, hogy idegen forgalmunk ezen leghathatósabb tényezője, a városi jódos gyógyfürdő merész szárnyakkal bontakozik ki és lesz nagygyá és hatalmassá, hirdetve a magyar fürdőügy fejlődését, modernségét és diadalát.

Az Ujvidéki Dalárda márc. 15 én este Winkle sörcsarnokában hazafias emlékünnepélyt rendez, melyre ez uton is meghivja a közönséget.

Az ujvidéki Központi Hitelintézet rendes évi közgyülése a részvényesek nagy érdeklődése mellett (jelen volt 55 részvényes 1068 részvénynyel) f. é. március 9 én tartatott meg, amelyen az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentései egyhangulag tudomásul vétettek. Ezen közgyülésen az intézeti alapszabályok is kibővittettek és megváltoztattak, egyebek között ugy, hogy az igazgatóság ezentul az eddigi 8 tag helyett, 12 tagból fog állani. Ezenkivül és az igazgatóság előterjesztése folytán, az intézeti tisztviselők nyugdijalapszabályzata is megváltoztattatott, oly irányban, hogy az eddigi 40 évi szolgálati idő 35 évre redukálódott és a tisztviselők özvegyeinek nyugdija és az árvák nevelési dija felemeltetett. Az igazgatóság és közgyülés humán eljárása igazán dicséretreméltó. A megváltoztatott alapszabályok szerint 4 uj igazgatósági tag választatott meg és pedig: *Dungyerszki Lazár* földnagybirtokos, *Dr. Dungyerszki Gedeon* orsz. képviselő földbirtokos, *Dungyerszki Jása* földbirtokos és *Szlávnits István* mérnök. A kilépett *Miroszávlyevits P. Koszta* kereskedő ujból megválasztatott, mig a szintén kilépett Mijatovits Milos földbirtokos helye *Karamata István*, a szerb bank budapesti fiókjának igazgatójával töltetett be; a nyugalomba vonult és igazgatósági állásáról lemondott Miloschev Lázár vezérigazgató helyébe *Matics Dusán* intézeti aligazgató lett megválasztva. Azon körülmény, hogy az igazgatóság, az itteni legvagyonosabb és tekintélyes polgárokkal megerősödött, még nagyobb lendületet fog adni az amugy is virágzó intézetnek és remélni lehet, hogy a közönség ezen intézettel szemben támasztott bizalma — amely a 10 millión felüli betétállományban már eddig is megnyilvánult — ezentul is minden irányban fokozódni fog.

Az italmérési illetéket Ujvidék város területén II. fokban megállapitani hivatott italmérési illeték felszólamlási bizottság az 1912.-1914. évekre vonatkozó tárgyalásait e hó 8. 9. 11. és 12. napjain tartotta E tárgyalások ezuttal ugy szólván sutyomban tartattak meg, mert mig az előző években az érdekeltek mindegyike külön értesitést, illetve meghivót kapott a vár. tanácstól, az idén ez nem történt meg — kinek a mulasztásából nem tudni — és ezért igen nagy a felháborodás a polgárság körében és méltán. Mert 700-an felül vannak az érdekeltek, akik nem birván tudomással e tárgyalásokról, meg sem jelentek s igy távollétükben ugyancsak szabadon működött az adósrót. Az italmérési jog (az a hires licenc) eddig is nagy adót vont maga után, most pedig a különféle, évről-évre emelkedő adónemekkel terhelt polgárság, mert távollétében nem volt érdekeinek szószólója, e téren is hallatlan adóemelésben részesült s ezért duplán zugolódik a felháborodott polgárság.

Az ujvidéki hitelszövetkezet mult héten kosárkészitési tanfolyamot nyitott, mely egyelőre a régi kórház, később pedig a szegényház egyik termében d. e. 9 — d. u. 5 óráig tart A tanfolyam ingyenes és a feldolgozott tárgyak a készitő tulajdonát képezik.

Ismeretterjesztő előadások. A Dmke ujvidéki fiókjának buzgó titkára: Dr. Piukovich Sándor főgimn. tanár e hó 10-én délelőtt Rumán, délután pedig Vinkovcén a vasutas iskolákban élénken látogatott — vetitett képekkel kapcsolatos — előadást tartott Boszniáról. Különösen Vinkovcén volt nagy az érdeklődés, amennyiben 300 on felül jelentek meg az előadáson.

Az orsz. ügyvédszövetség ujvidéki köre az ügyvédi dijszabás és az ügyvédi rendtartás megvitatása céljából minden hétfőn este a Magyar Kaszinó külön termében értekezletet tart,

Tilos a hólapda szelvényeket továbbadni. Egyes széthamos külföldi cégek a közismert hólapda szelvények terjesztésére ugratják be vidékenkint a közönséget, azt igérve, hogy akik a pénzért adott szelvényeket árusitják s másokat is beugratnak szelvényárusitásra, egy ugynevezett „bón" ellenében előre meghatározott értékű árut kapnak Az árusitásnak ez a módja a közönség hiszékenységére és kapzsiságára van alapitva s ezenkivül széthámosság, mert amikor egy-egy városban nagyon elterjed a szelvény-árusitás, nem akad már vevő s mindenkinek a nyakán marad az értéktelen szelvény. E visszaélést megakadályozandó, a kereskedelemügyi miniszter több intézkedést tett s ezek közt kimondotta, hogy azok az egyének, kik a hólapdaszelvényeket továbbadják, mint bűnsegédek büntetendők. A kereskedelemügyi miniszter 44113/1911. sz. rendelete igy hangzik: „Azok az egyének, akik a hólapda szelvényeket továbbadják, az 1884. évi XVII. t. c. 51. §-ába ütköző kihágást ugyan nem követik el, hanem azzal a ténykedésükkel, hogy a szelvényeket továbbadták, a kihágás elkövetését előmozditották s igy, mint részesek, büntetendők." Most egy párisi cég selyem- és szövet árukkal, egy bécsi cég pedig cipőkkel kiván hólapda szelvények elárasztása utján egyes közeli vidékeken belekokat fogni s ez alkalomból a szegedi kereskedelmi és iparkamara felhivja a közönség figyelmét arra, hogy a szelvények továbbadása s terjesztése tiltott dolog s a közönség károsodásával is jár.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Budapesten e hó 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja az egyesült lipótvárosi polgári kör nagytermében (V. Akadémia u. 3.) ez évi közgyülését. A közgyülés megtátogathatása végett vasuti kedvezményes jegyek adatnak ki — március 13-tól márc. 20-ig érvénynyel — melyek Molnár Oszkár ujvidéki kerületi titkárnál kaphatók.

Iparosok ünnepe. Az ipartestület ujonnan megválasztott elnöke: Pekló Béla tiszteletére e hó 9-én Láng János éttermében társas vacsora volt, mely az iparosok, a munka ünneplésének mondható. A 100-on felüli megjelentek nagyobbrészt iparosokból állottak, de voltak többen az u. n. intelligencia köréből is. Az est hőse Pekló Béla ipartestületi elnök volt, akinek törekvéseit, érdemeit sűrű felköszöntők méltatták, de sürű felköszöntők estek az iparosok, a munka értékének elismerése-kép is. A felköszöntők sorát Wachtl Imre nyitotta meg, kit csakhamar egymásután követtek Dr. Maros Károly, az ifjabb ügyvédi Istgárda képzett s kedvelt tagja, Kovácsay István, Mayer Arnold, Vési Elek, id. és ifj. Zanbauer, Schuster Rezső, Balogh Dezső és ismételten Pekló Béla. A hangulat emelkedett, ünnepi volt s a jelenlevők mindegyike osztozott a törekvő és elismerést érdemlő munka ünneplésében. A mind végig derült hangulat és vigkedv jóval éjfélutánig tartotta együtt a jelenvoltakat, akik elismeréssel és osztatlan dicsérettel adóztak Láng János jónevű vendéglős kitünő, izletes konyhájának és jó italainak is.

Halálozás. Dr. Ofner Mór városi tiszti főorvost sulyos csapás, nagy veszteség érte e hó 7-én, midőn neje: szül. Fischhoff Emilia hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. A váratlan halál hire városszerte mély megdöbbenést, őszinte részvétet keltett, mert nemcsak egy köztiszteletben álló, közkedvelt családot érte a csapás, de azért is, mivel az elhunyt nőben egy nemeslelkü hölgy szállt a sirba, aki főleg korábbi éveiben minden humán és jótékonycélu mozgalomban előkelő vezető szerepet vitt. Temetésére Ujvidékről is a család nagyszámu tisztelői közül többen utaztak fel Budapestre s az első ujvidéki nőegylet, melynek az elhunyt 38 éven át választmányi tagja volt, koszorut helyezett a ravatalra. — A család a következő gyaszjelentést adta ki:

„Dr. Ofner Mór saját nevében és gyermekei Felice és Oszkár, veje dr. Oesterreicher Ferencz, menyje szül. Ernst Olga, unokája Ofner Mariska és az egész rokonság nevében megtört szivvel jelenti, hogy felejthetetlen neje, a legjobb anya, anyós, nagyanya és szerető rokon:

Dr. Ofner Mórné szül. Fischhoff E.

1912 évi március hó 7-én életének 61. és boldog házasságának 43 ik évében Budapesten hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A megboldogult hült teteme folyó 10-én délelőtt 11 órakor fog örök nyugalomra tétetni a Rákoskereszturi izraelita temető halottas házából. Áldás és béke hamvaira.

Uj gyáralapitás E hó 9 én alakult meg városunkban 100 000 k. alaptőkével „Selyemipar R. T." cég alatt egy uj részvénytársaság, mely Kenyérutca 36 sz telepén selyem és finom pamutárukat aerografia utján fog nemesiteni francia szabadalmak révén. Az üzemvezetést Chaloupka elszászi textilvegyész végzi. A részvénztársasag első gazgatósága 3 évre: elnök maróthi Fürst Bertalan udv. tanácsos (elnök) (Budapest), Popper Lipót (alelnok) (Ujvidék), Totis Rezső (Temesvár), Küttel Nándor mérnök Ujvidék, Deutsch Kálmán és Popper Jakab (Ruma). A felügyelő bizottság tagjai Klein Zsigmond, Küttel Viktor és Skopál Arnold. Az üzem április 10-én nyilik meg. Az alakuló kőzgyülésen 500 drb. részvény a 6 részvény tulajdonossal volt képviselve.

Az Omke ujvidéki kerülete e hó 10-én d u. 3. órakor tarlotta az Ujvidéki Lloyd helyiségében 7. évi rendes közgyülését rendkivüli érdeklődés és látogatottság mellett; főérdekességét természetesen Dr. Szende Pál, az Ó. M. K. E. központi főtitkárának hatásos és a kereskedők érdekeit mélyen érintő szabad előadása képezte. Dr. Szende Pál három fontos kérdést érint, amelyek megvilágitásából bontakozik ki az az irányzat, melyet az O. M. K. E. vezetősége az összes gazdasági és politikai kérdések megitélésénél követ. Az első kérdés a választójogi reform. Mint ismaretes, az O. M. K. E. az általános, egyenlő és titkos választójog alapjára helyezkedett főleg azért, mert ebből várja a nemzeti állam kiépitését és az ország gazdasági felvirágzását. A jelenlegi választójog hátrányban részesiti a városokat, pedig ezek a magyarositásnak igazi gyupontjai. Magyarországon a nemzeti politikának legbiztosabb utja a városok politikai és gazdasági sulyának emelése. Az O. M. K. E. programjának előterében jelenleg egy nagyjelentőségü kérdés áll. Akciót akar inditani, hogy a kereskedelem miképpen mozdithatja elő a mezőgazdasági termelés fejlesztését, ami elsőrangu nemzeti feladat. Az O. M. K. E. eddig sem a mezőgazdaság ellen viselt háborut, hanem az agrárizmus kinövései ellen, az agrárizmus nem oda törekszik, hogy a föld mennél többet teremjen, hanem hogy a földbirtokos egy kis csoportjának jövedelmét mesterséges adó és vámpolitikai intézkedésekkel emelje Az O. M. K. E. ez

ellen továbbra is küzdeni fog, de ugyanakkor sorompóba lép a többtermelés előmozditása érdekében, mert itt látja az egyedüli alapot, melyen a különböző termelési ágak érdekeit harmonikusan elő lehet mozditani. Részletesen foglalkozik ezután az államvasutak bajaival. Kifejti, hogy itt foldozás már nem használ, hanem gyökeres reformra és nagyszabásu beruházásokra van szükség. Hogy a mai választójogon alakuló parlamentnek mennyire nincs érzéke a forgalom szükséglete iránt, mutatja, hogy mig a közjogi kérdések egész idejét lefoglalják, az államvasutak zavarai alig idéznek elő néhány hatástalan felszólalást. Más államban ezek a szállitási bajok okvetlenül kormánybukást idéznek elő, nálunk az agrár Magyarországban a M. A. V. felmondja a szolgálatot, ha csak a közepesnél jobb termés van és megy minden tovább a régiben. Végül a szervezkedésnek nagy jelentőségét és az O. M. K. E. helybeli szervezetének megerősitésére hivta fel a jelenvoltak figyelmét. A közgyülés a jelenvoltak lelkes hangulata mellett fejeztetett be.

Az ujvidéki athletikai CLUB győzelme. E. hó 10-én vasárnap d. u. 3 órakor folyt le Ujvidéken a villanygyár melletti sporttelepen az ujvidéki Atkletikai Club és a nagykikindai Athletikai Club football csapata közt kiirt délkerületi bajnoki mérkőzés, melyből az UAC. került ki fölényes 3 0 győzelemmel. A mérkőzésen eleitől végig a legszebb játékot mutatta az UAC. csapata s noha a mérkőzés elején erősebbnek is bizonyult a NAC., játékosaink nyugodt szép játékukkal meghozták Ujvidéknek a nem remélt győzelmet. Szép játékukkal kitüntek: B. Cserveny, Molnár, Mundner, Róth, Kuttasy és Weidmann. Ujvidéknek uj kapusa, Horváth néhány szép védéssel vezette be első nyilvános szereplését. Jovánovics, Kiss, Müller és Hedvicsek szép védelmükkel tüntek ki. Ujvidék közönsége ugylàtszik kezdi meg szokni és pártolni ezen országszerte elterjedt hasznos sportot, mit megmutatott nem várt,szép, mintegy 600 főnyi megjelenésével s ez által lehetővé tette az anyagi sikert is. Különösen észre lehetett venni játékosainkon, hogy látva a szép megjelenést, kedvvel s tüzzel játszottak, mig eddig nyugodtan játszottak, most lelkesedve igyekeztek győzni s a kedv meg is hozta ezt Ujvidéknek s igy előreláthatólag ezutáni győzelmük is a közönség megjelenésétől fog függeni. Jövő vasárnap, 17-én az UAC. I. és II. csapata közt fog nagy traening mérkőzés rendeztetni, mely fölötte érdekesnek igérkezik. Kérjük tehát ezuton is Ujvidék t. közönségét, karolja fel és látogassa mindenkor az UAC. mérkőzéseit, versenyeit s tegye ez által lehetővé, hogy Ujvidék ez irányban is kiemelkedjék a délvidéki városok fölé s lelkesitésével legyen rajta, hogy Ujvidéknek ügyes, kedvvel játszó játékosokat s athletákat neveljen. A mérkőzések minden vasárnap d. u. 3 órakor kezdődnek.

Egy zombori iparos érdekes találmánya. Spevák Béla zombori műbutorkészito érdekes találmányra kapott szabadalmat. Olyan billiárd-asztalt talált fel, amelyen ülő helyzetben lehet játszani.

Egyházmegyei hir. Az érseki hatóság Jaszanovich Gergely hercegszántói administrátort hercegszántói plebánossá nevezte ki.

A szabadkai üzletvezetőség céljaira Szabadka vh. közgyülése ingyen telket és 200,000 koronát készpénzt ajánlott fel. E közgyülési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

Csak Mauthner magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számitó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehtséges. 3--10

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Ha „FORHIN"-nal permetez,

I-szor kevesebb a gond,
II-szor kevesebb a munka,
III-szor kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN" a sokszorta megjavitott.
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is.
Bármily harmatnál is permetezhet vele. Semmi üledéke nincs
Számtalan eltsmerő nyilatkozat: „Gyártjuk az eddig **dr. Aschenbraudt** szabadalmát képezett **Rézkénport** és **bordói port** is. **Kérjen ingyen és bérmentve leirást a**
FORHIN gyártól, Budapest, VI., Váczi-ut 93.

SZÉN
czukor-, szesz- és téglagyárak gőzmalmok,
EFCO
(porosz kőszéntégla)
cséplőgépek és uradalmak részére bármely vasuti és hajóállomásra legjutányosabb **bánya-áron** beszerezhetők
Sugár Vilmosnál
Budapest X. Kőbányai-ut 4.
Friedlaender Em. & Co.
Telefon-Interurban 2--59.
Berlin-Gleiwitzi bánya-képviselőjénél.

Intelligens utazót,
fiatal és óvadékképes utazót, ki a magyar és német nyelvet teljesen birja, *templomi szerek* árusitására, azonnal felfogadok. Jó beszédképesség, jó modor szükséges.
Vranits és Tausch
templomi szerek raktara Ujvidék, duna utca 15

A legkiválóbb faju, nemesitett
Gyümölcsfák
kaphatók
Hoffmann Ignác Szeged ujszegedi faiskolájában.
Telefon szám 175
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
5--8

Eladó ház.
Vásár utca 7 sz. ház, mely 3 utcai, 2 udvari szobából s hozzátartozó mellékhelyiségekből, továbbá egy udvari lakásból, istállóból, nyari s mosó konyhából áll, szabad kézből eladó. Bővebbet özv. Bihari Lajosné háztulajdonos nál.

*ajánlja dusan felszerelt füszer, kávé, tea, rum-, ásványvizek és magyarádi hegyaljai borok **nagy raktárát.** Különösen figyelembe ajánlja szőlősgazdáknak a nála kapható „**Kontinentál**" nevű **szőlőojtógumit,** mely a maga nemében páratlan s a legrosszabb időben is kitart. Erről számos elismerő levél tanuskodik. Különösen ajánlja továbbá a „**Saxonia**" **rézgálicot,** mely 96%-os, raffiát stb.*

Dus választéka
van konyhakerti magvakból is, melyeknek csiraképességéért jótáll.
Árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.
4--40

Cognac. Szerémi szilvórium. 92%-os denaturált szesz.

III. kir dohány, szivar, okmány s postabélyeg áruda

Hirdetmény.

A róm. kath. hitközség Kossuth Lajos utca 30. szám alatt épülő bérpalotájában 1912. május hó 1-re különtéle bolthelyiségek pinceraktárral, 1912. augusztus hó 1-én pedig 2 négy szobás urilakás kiadók.

A tervek a hitközség irodájában bármikor megtekinthetők s ugyanott a szükséges többi felvilágositások is megadatnak.

Balla Árpád
I-ső syndikus.

Hungaria nyomda Ujvidék.